

För yttrande till

Kultur- och fritidsnämnden
Byggnadsnämnden
Servicenämnden
Tekniska nämnden
Utbildningsnämnden

För kännedom till

Kommunfullmäktige

Granskning av ärendeberedningsprocessen

De förtroendevalda revisorerna i Lunds kommun har genomfört en granskning av ärendeberedningsprocessen i ett antal av kommunens nämnder.

Ärendeberedningen är en fundamental del i kommunens demokratiska styrningskedja. Gränslinjen mellan politik och förvaltning är inte alltid knivskarp, men det är av stor vikt att det finns en klar medvetenhet om politikernas respektive tjänstepersoners olika roller i beredningsprocessen samt att processen är så transparent som möjligt. Tjänstepersoners huvuduppgift är att i ärendena bistå politiker med relevant, sakligt och korrekt underlag utifrån sin professionella kompetens. Politikern fattar beslut genom ställningstaganden till sakunderlaget utifrån värdegrundade premisser och politiska prioriteringar. Båda rollerna är beroende av en ändamålsenligt formad berednings- och beslutsprocess. Dock är nämnden alltid ansvarig för de beslut som fattas oavsett om nämnden följer förvaltningens förslag till beslut eller väljer att fatta ett annat beslut.

Kultur- och fritidsnämndens ärendeberedningsprocess bedöms inte vara ändamålsenlig och byggnadsnämndens samt tekniska nämndens ärendeberedningsprocess bedöms delvis vara ändamålsenliga. Bedömningarna grundas på att det bland annat saknas tydliga riktlinjer/rutiner, arbetsformer för ärendeberedningen och gränsdragningar för kultur- och fritidsnämnden och att det bland annat saknas tydliga gränsdragningar och roller/mandat för byggnadsnämnden och tekniska nämnden.

Vidare bör samtliga nämnder se över möjligheten att ta del av skriftliga underlag och tjänsteskrivelser inför den politiska beredningen till nämnden. Det kan inte bedömas vara tillräckligt att beredningarna i stort sett enbart tar del av muntliga föredragningar från tjänstepersoner. I sammanhanget ska tilläggas att kultur- och

fritidsnämndens och byggnadsnämndens beredningar tar del av attsatserna skriftligt medan resterande tjänsteskrivelse presenteras muntlig medan tekniska nämndens beredning, exklusive ordförande, enbart tar del av muntlig information om ärendena. Som tidigare nämnt bidrar en välstrukturerad ärendeberedningsprocess till att politikerna får underlag/tjänsteskrivelser för att bilda sig en uppfattning i ärenden för att kunna fatta välavvägda beslut och det skapar också förutsättningar för att handläggare ska kunna förse politikerna med detta.

Enkätresultatet indikerar att det för samtliga nämnder kan finnas behov av att se över rutiner och förtydliga gränsdragningar och roller i ärendeberedningsprocessen. Enkätresultatet visar bland annat att majoriteten av de svarande (76%) har svarat att det finns en tydlig rutin för hur ärenden fördelas inom förvaltningen medan 11 procent har angett att de inte instämmer i detta. Ett ytterligare exempel är att majoriteten av samtliga svarande har uppgett att de helt eller till stor del upplever sin roll i ärendeberedningsprocessen som tydlig, 39 respektive 42 procent. Andelen som endast uppger att de till viss del instämmer att deras roll är tydlig uppgår till 18 procent. Två procent uppger att deras roll inte är tydlig. Enkätresultatet visar även att det finns tillfällen då politiker har försökt påverka tjänstepersoner i sin yrkesutövning på ett, som man upplevt, felaktigt sätt.

Ett gott samspel mellan nämnd och förvaltning är en grundförutsättning för att driva nämndens arbete framåt. En översyn eller utvärdering av samarbetsformerna mellan nämnd och förvaltning kan med fördel göras årligen. Den bör genomföras på ett strukturerat sätt som bidrar till att processer eller rutiner därefter förändras. Kommunrevisionen vill dessutom poängtera att nämnderna är ansvariga för arbetsmiljön i sin förvaltning och en ärendeberedningsprocess kan inte anses som ändamålsenlig om den leder till en dålig arbetsmiljö.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi byggnadsnämnden att:

- Utvärdera och utveckla sin ärendeberedningsprocess.
- Tydliggöra gränsdragningar och roller i ärendeberedningsprocessen.
- Föra en dialog kring samarbetet mellan förvaltning och nämnd för att hitta lämpliga arbetsformer.
- Säkerställa att förtroendevalda i beredningsorganen har tillräckliga underlag och tillräcklig information för att kunna genomföra sin beredning inför nämnden.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kultur- och fritidsnämnden att:

- Utvärdera och utveckla sin ärendeberedningsprocess.

- Tydliggöra gränsdragningar och roller i ärendeberedningsprocessen.
- Föra en dialog kring samarbetet mellan förvaltning och nämnd för att hitta lämpliga arbetsformer.
- Säkerställa att förtroendevalda i beredningsorganen har tillräckliga underlag och tillräcklig information för att kunna genomföra sin beredning inför nämnden.
- Säkerställa att handläggare får tillräckligt med stöd och/eller utbildning för beredning av ärenden.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi tekniska nämnden att:

- Tydliggöra gränsdragningar och roller i ärendeberedningsprocessen.
- Föra en dialog kring samarbetet mellan förvaltning och nämnd för att hitta lämpliga arbetsformer.
- Säkerställa att förtroendevalda i beredningsorganen har tillräckliga underlag och tillräcklig information för att kunna genomföra sin beredning inför nämnden.
- Säkerställa att handläggare får tillräckligt med stöd och/eller utbildning för beredning av ärenden.
- Ta ställning till om de anser att det är av vikt att det tydligt framgår av tjänsteskrivelsen vilken/vilka handläggare som har berett ärendet.

Därutöver vill vi uppmana servicenämnden samt utbildningsnämnden att:

- Se över rutiner för ärendeberedningsprocessen, samt
- Se över om gränsdragningar och roller i ärendeberedningsprocessen behöver förtydligas.

Revisorerna önskar svar på vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av vad som framkommit i granskningen och de rekommendationer som lämnas. Svar önskas senast den 15e februari 2022.

På uppdrag av Lunds kommuns revisorer

Lars Trägen
Ordförande kommunrevisionen
Lunds kommun